

NEWSLETTER

KSeF EKSPERT

WDROŻENIE KSeF PROSTSZE, NIŻ MYŚLISZ

**CZYLI CYKLICZNY PRZEGLĄD
AKTUALNOŚCI DOTYCZĄCYCH KSEF**

1. Spis treści:

1. KSeF – Schema e-faktury i jej budowa
2. KSeF – Schema FA3 i dane innych podmiotów uczestniczących w transakcji lub powiązanych z nią
3. KSeF – Wykluczeni cyfrowo i tezy z nimi związane
4. KSeF – Podział uprawnień i funkcjonowanie JST w KSeF

1. KSeF – Schema e-faktury i jej budowa

25 czerwca nowa struktura logiczna e-faktury FA(3) została opublikowana w Centralnym Repozytorium Wzorów Dokumentów Elektronicznych na ePUAP. Warto więc powiedzieć sobie o niej kilka podstawowych kwestii.

Po pierwsze nowa wersja schemy FA (3) będzie obowiązywać dopiero na docelowy KSeF od 1 lutego 2026 r. i wówczas zastąpi obecną strukturę FA(2), którą należy stosować do 31 stycznia 2026 r.

Same testy rozwiązań IT przez 1 lutego 2026 roku będą się jednak odbywać na strukturze FA (2).

Podobnie jeśli wcześniej dobrowolnie zacznemy korzystać z KSeF, np. od 1 stycznia 2026 r. wszelkie e-faktury będziemy przysyłać na schemie FA(2). Dopiero od 1 lutego przejdziemy na nowszą wersję struktury. Oznacza to także, że do: faktur korygujących faktury pierwotne jakie zostały wystawiane w FA(2) do 31 stycznia 2026 r. oraz faktur rozliczeniowych faktury zaliczkowe jakie zostały wystawione w FA(2) do 31 stycznia 2026 r. - zastosujemy nową schemę.

Różnice pomiędzy nimi przedstawiałem na naszym blogu: <https://akademialtca.pl/blog/ltca-ksefexpert-efaktura>. Szerzej, w tym w formatach xml zostały również zaprezentowane na stronach Ministerialnych: <https://ksef.podatki.gov.pl/robocza-wersja-struktury-logicznej-fa-3/>

Po drugie budowa schemy i rodzaje pól nie uległy zmianom. Warto więc podkreślić, że e-faktura dzieli się na takie elementy jak:

1. **Nagłówek** (dane techniczne dotyczące przesyłanej faktury),
2. **Dane podmiotów występujących na fakturze: Podmiot1** (dane sprzedawcy), **Podmiot2** (dane nabywcy), **Podmiot3** (dane dodatkowych podmiotów np. faktora, płatnika lub jednostki podrzędnej JST) , **oraz PodmiotUpowazniony** (np. komornika sądowego czy przedstawiciela podatkowego),
3. **Szczegółowe dane faktury** (wartości kwotowe, stawki podatku, wymagane adnotacje, ale również dodatkowe informacje dotyczące płatności czy transportu),
4. **Stopka** (wszelkie dodatkowe informacje).

Natomiast same pola dzielą się na:

1. **Obligatoryjne** (dane wymagane ustawą, np. NIP w elemencie Podmiot1/DaneIdentyfikacyjne)
2. – **brak wypełnienia oznacza brak poprawności pliku**
3. **Opcjonalne** (dane obowiązkowe w razie zaistnienia pewnych okoliczności, warunków ustawowych, np. Pole P_11A dla celów wykazania wartości sprzedaży brutto)
4. – **brak wypełnienia nie oznacza braku poprawności pliku, ale może skutkować wadliwością faktury**
5. **Fakultatywne** (dobrowolne, zależne od woli wystawcy i niewymagane ustawą, np. pole PKWiU)
6. – **brak wypełnienia nie oznacza braku poprawności pliku ani wadliwości faktury**

Podkreślić więc warto, że jeżeli zobaczymy pola dobrowolne, np. dotyczące CN, PKWiU, Incoterms, czy oznaczeń JPK typu FP, TP i inne to wcale nie oznacza, że musimy je zacząć stosować. Ich wypełnienie zależy wyłącznie od wystawcy, niemniej należy mieć na uwadze, że przy rozpoczęciu uzupełniania pól dobrowolnych mogą się pojawić dalsze pola obowiązkowe.

www.akademialtca.pl/ksef

2. KSeF – Schema FA3 i dane innych podmiotów uczestniczących w transakcji lub powiązanych z nią

Strony transakcji są na e-fakturze ujmowane odpowiednio w danych Podmiotu1 (sprzedawca) oraz Podmiotu2 (nabywca). Schema przewiduje jednak jeszcze możliwość wykazania nich dodatkowych podmiotów jakie biorą udział w transakcji lub są z nią związane. Mowa jest o Podmiocie3 oraz PodmiocieUpoważnionym.

Uzupełnienie danych Podmiotu3 służy wykazaniu na fakturze dodatkowych informacji o podmiocie jaki może uczestniczyć lub być powiązany z transakcją. Możliwe jest tak oznaczenie odpowiedniej roli takiego podmiotu, a przy tym przewidziano wprost 11 rodzajów ról:

- Faktor [Rola „1”],
- Odbiorca - zakład (oddział), w tym unikalnego identyfikatora, wytworzonego w KSeF, zawierającego numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika i ciąg znaków numerycznych (pole IDWew) [Rola „2”],
- Podmiot pierwotny (spółka przejmowana) [Rola „3”],
- Dodatkowy nabywca [Rola „4”, w tym możliwość wskazania % udziału nabywców],
- Wystawca faktury, dane podmiotu wystawiającego fakturę w imieniu podatnika, ale nie dotyczy to „samofakturowania”, które uwzględnia się w Podmiocie2 i adnotacji P_17 „samofakturowanie” [Rola „5”],
- Dokonujący płatności w miejsce nabywcy [Rola „6”],
- Jednostka podrzędna JST [Rola „7” jako wystawca / Rola „8” jako odbiorca],
- Członek Grupy VAT [Rola „9” jako wystawca / Rola „10” jako odbiorca],
- Pracownik [Rola „11”]

W przypadku wystąpienia danych podmiotu trzeciego, o roli innej niż jedna z wyżej wymienionych lub spełniających kilka z ww. ról, pole Rola pomija się i wypełnia się pola: RolaInna oraz OpisRoli.

Oczywiście dane takie można wskazać więcej niż raz, np. gdy nabywców (np. nieruchomości) jest więcej i potrzebujemy wskazać dane Podmiotów3 jako dodatkowych nabywców (rola 4) kilkukrotnie. Dodatkowo struktura wprowadziła nam możliwość podawania danych organów egzekucyjnych, czy komorników sądowych, którzy w toku postępowania egzekucyjnego mogą dokonywać sprzedaży towarów w imieniu i na rzecz podatnika. Mówimy wówczas o wypełnieniu węzła PodmiotUpowazniowy.

Mamy tam 3 role:

„1” - Organ egzekucyjny - w przypadku, o którym mowa w art. 106c pkt 1 ustawy,

„2” - Komornik sądowy - w przypadku, o którym mowa w art. 106c pkt 2 ustawy,

„3” - Przedstawiciel podatkowy - w przypadku gdy na fakturze występują dane przedstawiciela podatkowego, o którym mowa w art. 18a – 18d ustawy

3. KSeF – Wykluczeni cyfrowo i tezy z nimi związane

No i doczekaliśmy się wątpliwości interpretacyjnych i wykładniczych w sprawie KSeF2.0 i okoliczności związanych z rozumieniem przepisu pozwalającego na odroczenie e-fakturowania do 2027 r.

O pojęciu podmiotów wykluczonych cyfrowo w rozumieniu Ministerstwa Finansów i głównych założeń nowelizacji KSeF2.0 pisałem niedawno na blogu LTCA: <https://akademialtca.pl/blog/ksef-podmioty-wykluczone-cyfrowo>

Generalnie chodzi o przepis, który w pierwszej kolejności stanowi, że:

„W okresie od dnia 1 kwietnia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r. **podatnicy obowiązani do wystawiania faktur ustrukturyzowanych** mogą wystawiać faktury elektroniczne lub faktury w postaci papierowej, jeżeli łączna wartość sprzedaży wraz z kwotą podatku u tych podatników **udokumentowana tymi fakturami** wystawionymi w danym miesiącu jest mniejsza lub równa 10 000 zł.”

A w drugiej kolejności precyzuje, że:

„**Podatnik, o którym mowa w ust. 1**, traci prawo do wystawiania faktur elektronicznych oraz faktur w postaci papierowej poczynwszy od faktury, którą przekroczono wartość, o której mowa w ust. 1.”

Na tle powyższego powstały dwie tezy.

Pierwsza, głosi że norma ta jest źle skonstruowana, ponieważ nie bierze pod uwagę dobrowolności fakturowania poza KSeF transakcji B2C (na rzecz konsumentów).

Druga z kolei, głosi, że sformułowanie „udokumentowane tymi fakturami” można odczytywać taki sposób, że limit 10k odnosi się nie do całej sprzedaży na miesiąc podatnika, ale do sprzedaży udokumentowanej „tymi” fakturami.

Z pierwszą tezą się nie zgadzam.

W mojej ocenie sformułowanie „podatnicy obowiązani do wystawiania faktur ustrukturyzowanych” jest tutaj kluczowe i odnosi się do dwóch aspektów. Po pierwsze, że chodzi wyłącznie o podmioty, które z jednej strony są obowiązane do wystawienia e-faktury z racji posiadanego statusu – posiadające w Polsce siedzibę lub stałe miejsce wykonywania działalności gospodarczej, niepodlegające wyłączeniu na mocy ustawy ani rozporządzeń wykonawczych. Po drugie, że chodzi o podmioty obowiązane do wystawiania e-faktury z racji rodzaju (typologii) dokumentowanej transakcji – a więc nie obejmujące świadczeń na rzecz podmiotów niezarejestrowanych i nieposiadających NIP (np. konsumenci lub podmioty korzystające ze zwolnienia unijnego w procedurze SME) oraz nie obejmujące świadczeń wykluczonych z KSeF (np. na mocy rozporządzenia wykonawczego w sprawie w sprawie przypadków odpowiednio udokumentowanych dostaw towarów lub świadczenia usług, w których podatnik nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych, np. udokumentowanych biletem jednorazowym).

W efekcie, wydaje się że w tym zakresie norma ta jest jak najbardziej czytelna i wcale nie oznacza, aby utrata prawa do wystawiania faktur ustrukturyzowanych miała również obejmować utratę prawa do fakturowania konsumentów poza KSeF.

3. KSeF – Wykluczeni cyfrowo i tezy z nimi związane

Co do drugiej teorii natomiast. Faktycznie literalne czytanie omawianej normy może zasugerować, iż firmy, nawet te o znacznie większym miesięcznym obrocie brutto ze sprzedaży niż 10 tys. złotych również mogą skorzystać z omawianego uprawnienia, o ile jakieś ich sporadyczne lub pojedyncze faktury nie przekraczają tego limitu. Stąd w sieci pojawiają się tezy, iż nawet więksi podatnicy jeszcze do 31.12.2026 r. mogą utrzymać jakiś poziom fakturowania np. w excelu, a poza tymi „wyjątkami” utrzymać sprzedaż e-fakturowaną. Niezwykle ciekawe podejście, z którym nawet bym się mógł zgodzić, gdyby nie „tłuczone” non stop wypowiedzi Ministerstwa Finansów dotyczące założeń [celów] ww. normy. Stąd z jednej strony zalecałbym ostrożność w tego rodzaju interpretacji, z drugiej strony – jeśli nie mamy wyjścia i np. nasz system nas mocno blokuje z e-fakturowaniem jakiejś transakcji która per miesiąc mieściłaby się w omawianym limicie – przypominam, że kary pieniężne jeszcze w 2026 roku nie będą obowiązywać. Jeśli więc nie mamy wyjścia, dlaczego nie!

4. KSeF – Podział uprawnień i funkcjonowanie JST w KSeF

Prawidłowe rozplanowanie uprawnień do korzystania z KSeF jest nie lada wyzwaniem. Im większa struktura organizacyjna tym więcej okoliczności wymaga rozważenia, zwłaszcza przy podziałach osób uprawnionych pomiędzy odpowiednie oddziały, piony, punkty sprzedaży lub lokale. Dotyczy to nie tylko przedsiębiorców, ale również Jednostek Samorządu Terytorialnego!

Korzystanie z Krajowego Systemu e-Faktur dotyczy również Jednostek Samorządu Terytorialnego (JST), które są podatnikami VAT jako całość: gmina, powiat, województwo. W ramach JST może istnieć kilkadziesiąt, a nawet kilkaset jednostek podrzędnych (np. szkół, przedszkoli, szpitali, świetlic, ośrodków pomocowych, czy domów kultury), a w związku z centralizacją VAT każdy z tych podmiotów posługuje się jednym numerem VAT, uzyskanym przez JST jako całość.

W efekcie, na gruncie KSeF każda faktura trafia domyślnie do głównej JST – niezależnie od faktycznego odbiorcy, czyli skonkretyzowanej jednostki podrzędnej. Aby jednostka taka otrzymała przeznaczoną dla niej fakturę lub czytelnie wystawiła fakturę sprzedażową i miała dostęp wyłącznie do swoich faktur a nie wszystkich dedykowanych JST, konieczne jest odpowiednie zastosowanie danych Podmiotu3 e-faktury.

Istota problemu, sygnalizowanego w czasie konsultacji publicznych KSeF, sprowadzała więc się do zapewnienia funkcjonalności systemu, dzięki której JST zyskałaby pewność, że faktura przeznaczona lub pochodząca od danej jednostki podrzędnej faktycznie do niej trafi (będzie jej udostępniona w KSeF). Początkowo odpowiedzią na te potrzeby miała być możliwość generowania w KSeF jednostek podległych i nadawania im unikalnych numerów identyfikacji wewnętrznej (IDWew), a kolejno nadawania odpowiednich uprawnień wyłącznie w ramach tego IDWew.

Tworzenie wspomnianych IDWew miało na celu możliwość wyodrębnienia określonych oddziałów jednostki macierzystej lub innej jednostki wewnętrznej danego podmiotu, aby możliwe było identyfikowanie tych jednostek a kolejno nadawanie im uprawnień do korzystania z KSeF w obrębie tej jednostki, a nie podmiotu macierzystego.

W schemie FA (3) jaka ma obowiązywać na obligatoryjny KSeF w 2026 roku wprowadzono dodatkowo możliwość posłużenia się numerem identyfikacji podatkowej (NIP) danej jednostki podrzędnej JST, jaka ta uzyskuje dla celów podatku dochodowego. W efekcie, faktury ustrukturyzowane przeznaczone dla lub wystawiane przez JST będą uwzględniały zarówno dane samej JST i identyfikację dzięki numerowi VAT (odpowiednio uwzględnione w danych Pomiotu1 [sprzedawca] lub Podmiotu2 [nabywca]) oraz dane skonkretyzowanej jednostki podrzędnej (np. szpitala) i identyfikację dzięki jej NIP (odpowiednio uwzględnione w danych Podmiotu3). Tym samym, aby faktura mogła trafić bezpośrednio do jednostki podrzędnej ważne jest by wypełnić dodatkowo dane tej jednostki w polu Podmiot3.

4. KSeF – Podział uprawnień i funkcjonowanie JST w KSeF

Na powyższą kwestię należy zwrócić szczególną uwagę wystawcom faktur. Jeśli bowiem e-faktura nie będzie zawierała NIPu jednostki podrzędnej lub będzie zawierała błędny numer jednostki, to jednostka podrzędna jak i JST mogą mieć problem z prawidłowością identyfikacji dedykowanych im dokumentów w KSeF.

Omawiane rozwiązanie (wykorzystania NIP jednostki podrzędnej) ma jednak charakter fakultatywny (dobrowolny) co oznacza, że podmiot współpracujący z taką jednostką nie ma ustawowego obowiązku jego wypełniania. W efekcie, JST i jednostki podrzędne powinny rozważyć odpowiednie zabezpieczenia umowne przed ww. sytuacjami.

Jednocześnie, celem zapewnienia działania w KSeF JST powinna zaplanować i udzielić stosownych uprawnień. Sama identyfikacja jednostki podrzędnej nie załatwia bowiem całości poruszanej tu problematyki. Ważne jest jeszcze, aby konkretne osoby z danej jednostki podrzędnej mogły korzystać z KSeF w jej imieniu, w tym odbierać e-faktury zakupu jak i wystawiać e-faktury sprzedaży, a nawet zarządzać dalszymi uprawnieniami w ramach tej jednostki. W tym celu posłużenie się samym NIP niestety nie wystarczy i konieczny jest powrót do ww. IDWew.

W efekcie, każda JST stanie przed wyzwaniem wygenerowania odpowiedniej liczby IDWew (każdy składający się z NIP JST oraz 5 cyfr, 4 nadanych przez JST i 5 kontrolnej przypisanej przez System), a kolejno wyznaczenia osób „administrujących” tą jednostką, które mogłyby udzielić dalszych uprawnień.



SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI:

✉ ksef@ltca.pl

🌐 www.akademialtca.pl/ksef



KAJETAN KUBICZ

ADWOKAT

e-mail: kajetan.kubicz@ltca.pl

+ 48 510 236 828



LTCA Zarzycki Niebudek Kubicz sp.k.
ul. Miodowa 1, 00 - 080 Warszawa
biuro@ltca.pl